

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Murat PALAOĞLU*
Hakan UÇAK**

Serbest Bölgeler: Serbest Bölgelerin gümrük ve kambiyo mevzuatı açısından yurt dışı sayıldığını biliyor muydunuz?

Serbest Bölgeler Kanunu'nun 6'ncı maddesi uyarınca; serbest bölgeler, Türkiye Gümrük Bölgesinin parçaları olmakla beraber; serbest dolaşımda olmayan eşyaların ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemleri ve kambiyo mevzuatının uygulanmadığı yerler olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca serbest bölgelere yapılacak mal teslimleri ihracat olarak değerlendirilmektedir.

Serbest bölgelerde faaliyet gösterebilmek için, faaliyet ruhsatı veya depo kullanım belgesine sahip olunması gerekmektedir.

KKDF: Son yapılan yasal düzenlemelerden sonra, ithalde tahsil edilen Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ödemelerinin ithalat vergileri tanımı içerisinde yer aldığını biliyor muydunuz?

Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2013/39 sayılı Genelgesi uyarınca; ithalde "mal mukabili", "kabul kredili" ve "vadeli akreditif" ödeme şekli nedeniyle ödenen KKDF, ithalat vergileri tanımı içerisinde değerlendirilmiştir. Bu ödeme şekillerine sahip olan ithalatlarda % 6 oranında KKDF tahsil edilmektedir. Anılan Genelge uyarınca, KKDF ödenmeksizin yapılan ithalatlarda, Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesi uyarınca 3 kat para cezası düzenlenecektir.

İthalat Faktöringi: İthalat faktöringinin kullanılması yoluyla KKDF ödenmeksizin vadeli ithalat yapılabileceğini biliyor muydunuz?

İthalat faktöringi, ithalatçının faktöring firması ile

* E.Gümrük Başmüfettişi, KPMG Gümrük ve Dış Ticaret Direktörü

** E.Gümrük Müfettişi, KPMG Gümrük ve Dış Ticaret Müdürü

yapmış olduğu anlaşma kapsamında, faktöring firmasının ithalatçı adına yurt dışındaki gönderiye bedel transfer etmesini sağlayan sisteme denir.

İthalat faktöringinde, ithalatçı firma ithalat anından sonra faktöring firmasına ödemeyi gerçekleştirmektedir.

Hazine Müsteşarlığının 23.07.2009 sayılı Genelgesi uyarınca, Türkiye'de yerleşik faktöring kuruluşu ile ihracatçı firma arasında imzalanan faktöring sözleşmesi kapsamında, ithalatçı firma adına yurt dışına transferi gerçekleştirilen tutarlar, peşin ödeme olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, ithalat faktöringi kullanılarak KKDF ödenmeksizin vadeli ithalat yapılabilir.

Hariçte İşleme Rejimi: Hariçte işleme rejimi ile üretim maliyetlerinizi düşürebileceğinizi biliyor muydunuz?

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 135'inci maddesi uyarınca hariçte işleme rejimi, serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejim şeklinde tanımlanmıştır.

Bu rejimden istifade ederek, yurt dışındaki düşük işçilikten faydalanıp, üretim maliyetlerinizi düşürebilirsiniz. Ülkemiz içerisinde bulunan serbest bölgelerde de hariçte işleme rejimi kapsamında işçilikten yararlanılması mümkündür.

Oyuncak İthalatında ÖTV: Bir kısım oyuncakların ithalatından ÖTV tahsil edildiğini biliyor muydunuz?

Özel Tüketim Vergisi Kanunu ekinde yer alan eşyaların incelenmesinde, 9504 tarife istatistik pozisyonunda yer alan eşyaların ithalatında ÖTV tahsil edileceği görülecektir. 9504 tarife pozisyonunun açılımı ise aşağıda yer almaktadır.

9504.90.80.00.00

Oyuncaklar, oyun ve spor malzemeleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı

Video oyun konsolları ve makinaları, eğlence merkezleri için oyun eşyası, tilt makinası, bilar-do, kumarhane oyunları için özel masalar, salon veya masa oyunları ve otomatik bowling oyun ekipmanları dâhil

İthal edilen oyuncakların bir kısmı 9504.90.80.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda sınıflandırıldığı için, bu GTİP’de yer alan eşyaların ithalatından % 20 oranında ÖTV tahsil edilmektedir.

İthalat Vergilerinin Zamanaşımı: İthalat vergilerinin Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği ekindeki listede yer aldığı biliyor muydunuz?

4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 3’üncü maddesi uyarınca ithalat vergileri aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

“İthalat vergileri” deyimi,

a) Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,

b) Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde ithalatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri;

ifade eder.

Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün 2013/39 sayılı Genelgesi uyarınca gümrük vergileri ve dolayısıyla ithalat vergilerinin listesinin Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği ekinde yer aldığı belirtilmiştir.

Bu bağlamda Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği ekinde yer alan vergilerden, ithal anında tahsil edilenler ithalat vergisi olarak kabul edilecektir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 197/2’inci maddesi uyarınca, ithalat vergilerinin zamanaşımı süresi 3 yıl olarak düzenlenmiştir. Söz konusu madde aşağıda yer almaktadır.

“...Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1’inci

fıkra belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebligat, gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılır. Şu kadar ki, gümrük yükümlülüğünün doğduğu olayla ilgili olarak dava açılması zaman aşımını durdurur...”

Uçak İthalatı ve TRT Bandrolü: Yük ve yolcu taşımacılığı kapsamında ithal edilen uçakların ithalatında sadece TRT bandrolü tahsil edildiğini biliyor muydunuz?

4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 167’inci maddesinde 11.04.2013 günü yapılan değişik sonrasında yük ve yolcu taşımacılığı kapsamında ithal edilen uçaklarda gümrük vergisi muafiyeti uygulanmaktadır.

Gümrük vergisi muafiyetinin düzenlendiği 167/9-e maddesi, aynı zamanda Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi muafiyetine neden olmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında, uçak ithalatında gümrük vergisi, KDV ve ÖTV tahsil edilmemektedir. Uçakların radyo veya TV yayınlarını almaya mahsus cihazları barındırmaları durumunda ise TRT bandrolü tahsil edilecektir.

Sözün özü, yük ve yolcu taşımacılığı kapsamında ithal edilen uçaklardan sadece TRT Bandrolü tahsil edilmektedir.

Gümrük Vergilerinin İadesi: İthalat veya ihracat esnasında fazla ödemiş olduğunuz gümrük vergilerini iade alabileceğinizi biliyor muydunuz?

4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 211’inci maddesi uyarınca Kanunen ödenmemesi gerektiği halde ödenen vergilerin iade alınabileceği belirtilmiştir. Söz konusu madde aşağıda yer almaktadır.

“...Kanunen ödenmemeleri gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen gümrük vergileri geri verilir. Kanunen tahakkuk ettirilmemeleri gerektiği halde tahakkuk ettirilen gümrük vergileri kaldırılır...”

Yukarıdaki madde metninden de görüleceği üzere, ithalat esnasında fazla ödenen vergiler gümrük idaresinden geri alınabilir. Bunun için mükelleflerin ilgili gümrük müdürlüğüne geri verme ve kaldırma başvurusu yapması ve idarece de söz konusu başvurunun kabul görmesi gerekmektedir.